

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XIV Міжрегіональної науково-методичної
інтернет-конференції

14–15 грудня

Харків – 2021

Затверджено Вченою радою
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 1 від 27.01.2022 р.

Редакційна колегія:

М'ясоєдов Валерій Васильович – голова, проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;

Краснікова Світлана Олександрівна – декан V факультету з підготовки іноземних студентів ХНМУ, канд. філол. наук, професор;

Зайцева Ольга Василівна – в.о. зав. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ, д-р біол. наук, проф., заслужений професор ХНМУ;

Сирова Ганна Олегівна – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії ХНМУ, д-р. фарм. наук, професор;

Фоміна Людмила Володимирівна – зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки ХНМУ, канд. філол. наук, професор;

Мещерякова Ірина Павлівна – в. о. зав. кафедри медичної біології ХНМУ, к. мед. наук, доцент;

Батюк Лілія Василівна – доц. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ, канд. біол. наук, доцент;

Човпан Ганна Олексіївна – доц. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ, канд. ф.-мат. наук, доцент;

Кочарова Тетяна Ростиславівна – ст. викладач. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ;

Морозова Оксана Миколаївна – ст. викладач. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ.

Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах: Матеріали XIV Міжрегіональної науково-методичної інтернет-конференції, 14–15 грудня 2021 р., м. Харків. – Харків : ХНМУ, 2021. – 258 с.

У збірнику представлено матеріали більш ніж 100 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

ЗМІСТ

Секція № 1 МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

РОЛЬ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Брюханова Т.О., Наконечна О.А., Стеценко С.О.</i>	9
ПЕРСПЕКТИВИ НАВЧАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УКРАЇНІ <i>Верхова Г. П., Скорбач Т. В.</i>	12
ДОСВІД ВИВЧЕННЯ КУРСУ ФАРМАЦЕВТИЧНА БОТАНІКА В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ <i>Воробець Н. М.</i>	14
ООНОВЛЕННЯ РОБОЧИХ ПРОГРАМ ВІДПОВІДНО ДО СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ <i>Гордієнко Н. О., Радзішевська Є Б., Книш М. В.</i>	16
РІДКИЙ ВИПАДОК СИНДРОМА ІЗОДИЦЕНТРИЧНОЇ ХРОМОСОМИ 15 У ДИТИНИ. КЛІНІЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ <i>Гречаніна О. Я., Іванова І. Б., Дворніченко Н. С.</i>	18
ВПЛИВ СНУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ <i>Григорян Н.А., Скорбач Т. В.</i>	22
МОТИВОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАВЧАННІ – ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ОСВІТИ <i>Денисенко С. А., Наконечна О. А., Гойдіна В. С.</i>	25
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОРУШЕННЯ ВЕНТИЛЯЦІЇ ВЕРХНІХ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ УВІ СНІ ТА АНОМАЛІЇ ПРИКУСУ У ДІТЕЙ <i>Дрогомирецька М. С., Гергель І. М.</i>	28
СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «МЕДИЧНА ТА БІОЛОГІЧНА ФІЗИКА» У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ <i>Євтушенко Ю. О.</i>	32
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ У МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Єрошенко Г. А., Рябушко О. Б., Клепець О. В., Ваценко А. В., Улановська-Циба Н. А., Передерій Н. О., Кінаш О. В., Шевченко К. В., Донець І. М., Григоренко А. С.</i>	34
ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ПОЛІКУЛЬТУРНІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Зайцева О. В., Бондаренко М. А., Рукін О. С., Човпан Г. О.</i>	38

XIV міжрегіональна науково-методична інтернет-конференція
«СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ»

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ CASE-STUDY В ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ <i>Кіресєв І. В., Жаботинська Н. В., Хижняк В. М.</i>	40
ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ЗА ПРИКЛАДОМ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ <i>Ковальцова М. В., Огнєва Л. Г., Бібіченко В. О., Щербина П.О.</i>	42
ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЯК СКЛАДОВА ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Кожина Г. М., Мозгова Т. П., Лещина І. В., Федорченко С. В., Гайчук Л. М., Зеленська К. О., Стрельнікова І. М., Терьошина І. Ф.</i>	44
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ» У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 <i>Кожина Г. М., Стрельнікова І. М., Зеленська К. О., Терьошина І. Ф., Гайчук Л. М., Мозгова Т. П.</i>	46
КОМП'ЮТЕРНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ПЕРЕБІГУ РОЗСІЯНОГО СКЛЕРОЗУ <i>Кочарова Т. Р., Старікова Є. А.</i>	48
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ТА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ <i>Кочнєва О.В.</i>	51
ТЮТОРИНГ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НА ШЛЯХУ ДО РОЗВИТКУ ЇХ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ <i>Меркулова Т. В., Чеховська І. М., Байдак С. М.</i>	53
ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО УМОВ НАВЧАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ) <i>Мещерякова І. П., Макашова О. Є.</i>	55
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КЕЙСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ <i>Мішина М. М., Коваленко Н. І.</i>	57
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЙ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З ФАХУ АНЕСТЕЗИОЛОГІЯ <i>Науменко В. О., Кудінова О. В., Волкова Ю. В.</i>	60
ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА <i>Радзішевська Є. Б., Гордієнко Н. О., Лад С. М.</i>	62
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ ЛІКОЗНАВСТВА»: ІНТЕГРАЦІЯ ЗНАНЬ З МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ <i>Сахарова Т. С., Безугла Н. П., Андрєєва О. О.</i>	65
НАНОТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ ТА БІООРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>Сирова Г. О., Петюніна В. М., Савельєва О. В., Завада О. О.</i>	67

XIV міжрегіональна науково-методична інтернет-конференція
«СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ»

ДІЯ ІНДУКОВАНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ <i>Хаустова М.М., Рисована Л.М.</i>	70
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ <i>Шевчук І. В., Гордійчук С. В.</i>	72
ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ <i>Шелест Б. О., Погорєлов В. М., Брек В. В., Прохоренко В. Л., Петренко А. О.</i>	74
МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ У ВИКЛАДАННІ СТУДЕНТАМ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ І СУДОВОЇ ХІМІЇ <i>Яремій І. М.</i>	76
PECULIARITIES OF RUDIMENT SOURCES AND MORPHOGENESIS OF THE PYELOLOCALICEAL SYSTEM OF THE KIDNEY <i>L. A. Andrushchak</i>	79
COHERENCE OF THE SYLLABUS OF LANGUAGE COURSE FOR MEDICAL STUDENTS WITH METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES <i>S. Krasnikova, I. Kozka</i>	81
MULTIPLE SCLEROSIS <i>B. Massri, F. Saad, N. Abaraw, O.M. Morozova</i>	84
TECHNOLOGIES AND METHODOLOGY OF TEACHING PHYSIOLOGY TO ENGLISH MEDIUM STUDENTS IN CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING <i>S. L. Matvyeyeva</i>	88
PSYCHEDELICS AND PSYCHOTHERAPY <i>A. Mohammad, O. M. Morozova</i>	91

Секція № 2
ХІМІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Карпушина С. А., Баярка С. В.</i>	96
АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИГІСТАМІННИМИ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ ПРИ ЛІКУВАННІ АЛЕРГІЧНОГО РИНИТУ <i>Лебедин А. М., Ковенько Н. Ф.</i>	99
ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ DIGITAL-КОМУНІКАЦІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ <i>Овчаренко О.О., Пестун І.В., Кобець М.М., Кобець Ю.М.</i>	101
ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ- ФАРМАЦЕВТІВ <i>Рахімова М. В., Сич І. А., Яременко В. Д., Перехода Л. О.</i>	104
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ФІЗИКО-ХІМІЯ ДИСПЕРСНИХ СИСТЕМ» У КУРСІ ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ФАРМАЦІЯ. ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ» <i>Томаровська Т. О., Сердюкова Ю. Ю.</i>	107
БІОМЕДИЧНІ ЗАСТОСУВАННЯ МАГНІТНИХ НАНОЧАСТИНОК ЯК КОНТРАСНИХ АГЕНТІВ <i>Чан Т. М., Шейкіна Н. В., Козачок А. А., Яременко В. В.</i>	111
ПОВЕДІНКА МАГНІТОКЕРОВАНИХ НАНОКОМПЗИТІВ У МАГНІТООПТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ <i>Шейкіна Н. В., Чан Т. М.</i>	114
ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ВИШУ НА ОСНОВІ ДИПЛОМА МОЛОДШЕГО СПЕЦІАЛІСТА <i>Шолух Н. Є., Парамонова Г. О.</i>	118
THE SELECTION OF SWEETENERS IN THE COMPOSITION OF LOZENGES TO PROMOTE SMOKING CESSATION <i>B. A. Adler, Yu. S. Maslii</i>	120
TESTING OF 9-(R-BENZYLIDENE)HYDRAZINO-5-NITROACRIDINES FOR COMPLIANCE WITH LIPINSKI'S «RULE OF FIVE» <i>Y. Haity, H. O. Yeromina, K. P. Romas, Z. G. Ieromina</i>	122

Секція № 3 ФІЗИКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МЕДИЦИНУ <i>Батюк Л. В., Мацько А. М.</i>	124
СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОЇ ПІДТРИМКИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ <i>Бондаренко М. А., Зайцева О. В., Рукін О. С., Пономаренко Н. С.</i>	127
ЗАХИСТ ПАРАМЕТРІВ АЛГОРИТМІВ ВИЯВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ОПЕРАТОРІВ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ КОМПЮТЕРНИХ СИСТЕМ ОСВІТНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ <i>Бутенко В. М.</i>	130
ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Кохан Д. М.</i>	132
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>Лісецька І. С., Шовкова Н. І.</i>	134
ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ №2 ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>Макєєва Н. І., Бірюкова М. К., Ярова К. К.</i>	136
ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ <i>Маркова В. М., Мефанік М. С.</i>	139
АЛГОРИТМ ТА АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ <i>Матрьонін А. Р., Парамонова Г. О., Шолух Н. Є.</i>	142
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КЕЙСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ <i>Мішина М. М., Коваленко Н. І.</i>	144
ОГЛЯД ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <i>Пристапуна Б. В., Богату С. І.</i>	147
ВИКОРИСТАННЯ 3D-ТЕХНОЛОГІЙ, ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ <i>Соколовська А. М., Гордієнко Н. О., Рисована Л. М.</i>	149
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ВІДКРИТИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ <i>Чайка О. В.</i>	151

ROLE OF COMPETENCIES IN INFORMATION TECHNOLOGY IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL SCIENCE

D. Daishan, T. Kocharova 156

Секція № 4 ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Бачинський Р. О., Попова Т. М., Андросов Є. Д., Бачинська Я. О. 159

СИНДРОМ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПРОБЛЕМА ХХІ СТОЛІТТЯ

Віцюк А. А. 162

К ПИТАННЮ ФІЛОСОФІЇ ТА ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Герасименко Н. С. 165

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ГАДЖЕТОЗАЛЕЖНОСТІ
СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Грибанова С. А. 168

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЯК ФАКТОР ЗАБЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Дерев'янченко Н. В. 171

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ
НАВЧАННЯ

*Єрошенко Г. А., Рябушко О. Б., Клепець О. В., Ваценко А. В., Улановська-Циба Н. А.,
Передерій Н. О., Кінаш О. В., Шевченко К. В., Донець І. М., Григоренко А. С.* 173

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ВМІНЬ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Жук А. І., Нелін Є. П. 176

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Жукович І. І. 178

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дін Жуцзе 181

НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО
(ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ісюань Х., Рибалко Л. С. 183

ПРОВІДНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Каліна К. Є. 186

УДК 372.854

Рахімова М. В., Сич І. А., Яременко В. Д., Перехода Л. О.

*Національний фармацевтичний університет
м. Харків*

ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ФАРМАЦЕВТІВ

Освіта відіграє вирішальну роль у підготовці компетентних кадрів охорони здоров'я для задоволення потреб населення в галузі охорони здоров'я, а фармацевти є ключовою ланкою у забезпеченні ефективного та відповідального використання лікарських засобів. Фармацевти можуть контролювати використання ліків та надавати підтримку пацієнтам у дотриманні схем прийому ліків та відповідальному їх використанню, а вчені в галузі фармації можуть розробляти нові ліки та терапевтичні стратегії.

Кадрові ресурси є основою будь-якої системи охорони здоров'я, і надання медичної допомоги неможливе без людських ресурсів. Майже всі країни світу стикаються з проблемами, пов'язаними з трудовими ресурсами, а саме: гостра нестача кадрів, мала їх доступність, невідповідні вміння та навички, неадекватна освіта та професійна підготовка [1,2].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) проблеми, що виникають у системі охорони здоров'я, такі як зростання населення, зміна характеру захворювань і зміна економічної ситуації, матимуть різні наслідки в усьому світі. В результаті цих прогнозованих проблем ВООЗ передбачає, що до 2030 року в країнах з високим і середнім рівнем доходу в секторі охорони здоров'я буде створено 40 мільйонів нових робочих місць, однак у країнах, що розвиваються, у сфері охорони здоров'я відчуватиметься брак приблизно 18 мільйонів робочих місць [3].

Ліки є життєво важливим засобом для профілактики, діагностики, лікування та позбавлення від хвороб. Доступність безпечних та ефективних ліків є основним правом людини та фундаментальною основою будь-якої системи охорони здоров'я. Фармацевтичні кадри – це невід'ємна частина команди охорони здоров'я, яка відіграє ключову роль у покращенні показників здоров'я шляхом оптимізації використання ліків пацієнтами.

У 1992 р. американська фармацевтична асоціація (APhA) опублікувала довідкову інформацію та документ з викладом позиції, під назвою «Роль фармацевта в комплексному управлінні використанням ліків» [4]. APhA вважає, що фармацевти «мають взяти на себе додаткову відповідальність та ширші повноваження у спільному управлінні використанням ліків пацієнтами», щоб забезпечити належне використання ліків та зменшити проблеми, пов'язані з ліками. Було запропоновано двадцять практичних принципів, які зрештою були прийняті цією організацією.

У багатьох країнах фармацевти є найбільш доступними з усіх працівників охорони здоров'я і знаходяться на передньому краї надання медичних послуг.

У період швидких змін у сфері надання медичної допомоги роль фармацевта постійно змінюється. Це тягне за собою нові вимоги до професійної підготовки працівників, нові компетенції, які, у свою чергу, диктують особливі вимоги до якості навчального процесу, його змістовного компонента, використання нових педагогічних технологій та творчого підходу до навчання самих студентів.

Навчальний процес на сучасному етапі може бути орієнтований більше не на запам'ятовування матеріалу, а на розвиток умінь вирішувати практичні ситуації. Для реалізації поставлених завдань необхідно використовувати інноваційні технології навчання, які забезпечують не тільки засвоєння певної суми знань, умінь та навичок у професійній галузі, а також спрямовані на формування творчого потенціалу особистості та можливості самоактуалізації майбутнього фахівця-професіонала.

Інноваційна освіта передбачає високий рівень самостійності студента, його здатність до самоврядування. Від викладача, у свою чергу, вимагається високий рівень педагогічної компетенції та ініціативності. Впровадження інноваційних технологій з фармацевтичної хімії відбувається різними шляхами. Це і вирішення ситуаційних завдань, і ділові ігри, і виконання практичних творчих завдань щодо встановлення автентичності фармацевтичних субстанцій невизначеного найменування.

Процес оволодіння студентами професійними знаннями, практичними вміннями та навичками ґрунтується на послідовно ускладнюваних, якісно відмінних один від одного рівнях освоєння матеріалу. Професійні знання, отримані на початку вивчення дисципліни, на наступних курсах повинні переходити у практичні вміння та до п'ятого курсу навчання оформлюються у практичні навички щодо самостійного виконання маніпуляцій. Спадкоємність вивчення дисципліни на кожному наступному курсі дозволяє не тільки закріпити та вдосконалити отримані знання, вміння та навички, розширити їх діапазон, а й поглибити, вивести на новий якісний рівень їх виконання. Таким чином відбувається формування особистості майбутнього фахівця, розвиток його пізнавального потенціалу, творчого мислення, уміння аналізувати свою діяльність.

Структурно-орієнтована терапевтична оцінка - це нова концепція, яка була започаткована при викладанні фармацевтичної хімії в Університеті Крейтона (США) [5]. Ця концепція наголошує на важливості хімії у фармацевтичній практиці та вимагає включення хімічних знань про їхній вплив на терапевтичний ефект, що має вирішальне значення для надання фармацевтичної допомоги. Хоча ця методика ще не є компонентом усієї навчальної програми з фармації, вона широко використовується у двох семестрових курсах фармацевтичної хімії.

Такий підхід до навчання наголошує на її важливості для фармацевтичної практики. Студенти повинні визначити хімічну / структурну основу фармакологічної дії ліків, а також проаналізувати та пояснити молекулярний механізм дії ліків.

Структурно-орієнтована терапевтична оцінка ґрунтується на глибокому аналізі того, як хімічна структура впливає на дію ліків; та демонстрація того, як

розвиток розуміння хімії ліків може підтримати практичні функції та полегшити набуття навичок, що відповідають стандартам практики. Під час проведення вичерпного аналізу студенти визначають основні взаємозв'язки структура-активність та фізико-хімічні властивості молекул ліків.

Ця концепція використовує відповідні знання, які студенти одержують на курсах фармацевтичної хімії, щоб допомогти застосувати інформацію про структуру лікарського засобу для реальних терапевтичних ситуацій.

Навчання у сфері фармацевтичних наук має забезпечити умови, щоб викладачі підкреслювали не лише основну науку, що лежить в основі їхньої дисципліни, а й актуальність цієї науки у сучасній професійній практиці.

Фармацевти мають цілу низку професій: від відкриття нової потужної противірусної сполуки до світового маркетингу або від контролю якості до юридичного світу нормативних вимог.

Література

1. Chen L., Evans T., Anand S., Boufford J.I., Brown H., Chowdhury M., et al. Human resources for health: overcoming the crisis. *The Lancet*, 2004; 364(9449): 1984–1990. Available from: [http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(04\)17482-5/abstract](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(04)17482-5/abstract)
2. Narasimhan V., Brown H., Pablos-Mendez A., Adams O., Dussault G., Elzinga G. et al. Responding to the global human resources crisis. *The Lancet*, 2004;363(9419):1469-1472. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/15121412>
3. World Health Organization (WHO). Health in 2015: from MDGs, Millennium Development Goals to SDGs, Sustainable Development Goals. Geneva: WHO, 2015. Available from: http://www.who.int/gho/publications/mdgs-sdgs/MDGs-SDGs2015_toc.pdf?ua=1
4. The Role of the Pharmacist in Comprehensive Medication Use Management, APhA Professional Affairs Department, Washington DC, 1992.
5. Alsharif, N.Z., Theesen, K.A. and Roche, V.F. Structurally-based therapeutic evaluation: A therapeutic and practical approach to teaching medicinal chemistry, *A. J. Pharm. Educ.*, 1997 : 61, 55–60.